

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

1914 - 1922

Εἰς τὰς φιλοξένους ἑλληνοπρεπεῖς σελίδας τῶν «Θρακικῶν» ἰδιάζουσιν καὶ διακεκριμένην θέσιν δικαιωματικῶς δεόν νὰ καταλάβῃ ἡ ἀδρά καὶ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου, γεννηθέντος τὴν 21 Μαρτίου 1855 ἐν Σαράντα

Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατ. Θράκης, ἀποδημήσαντος δὲ πρὸς Κύριον κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1921 ἐν τῇ γενετείρᾳ του.

Ἄν σκοπὸς τῶν «Θρακικῶν» εἶναι, πλὴν ἄλλων, ἡ περισυλλογὴ παντὸς στοιχείου συντελοῦντος εἰς τὴν ἀδιάσειστον ἄλλωστε ἀπόδειξιν μετὰ τοσούτου ζήλου ἀμφισβητουμένην ὑπὸ βουλιμιόντων γειτόνων τῆς ἀπ' αἰώνων ἑλληνικότητος τῆς Θράκης καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ της, καὶ ἡ παραφύλαξις καὶ παράδοσις τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης εἰς τοὺς ἀπογόνους μας, τὸ ἔργον τὸ πολυσχιδὲς τοῦ ἀειμνήστου

Ἱεράρχου Μελισσηνοῦ κεῖται μνημεῖον καλλιπρεπές καὶ ἀείζωον, μαρτυροῦν τὸ καθ' ἑαυτὸ εἰς τὸ διηγεῖσθαι περὶ τῶν ἀνωτέρω.

Διότι οὐ μόνον διὰ ζώσης καθ' ὅλον τὸν βίον του ὁ ἀνὴρ ἐκαλλιέργησε, μετὰ τὸσων ἄλλων εὐγενῶν τέκνων τῆς Θράκης, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ διέδωκεν αὐτὰ εἰς τὴν νέαν γενεάν, διδάσκων ἀπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ βήματος, ὡς διδάσκαλος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς ὀρθόδοξος ποιμενάρχης εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐκίρυνξε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του ἐποίμανε τὸ χριστεπώνυμον ἑλληνικὸν πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ γραπτὰ μνημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ τοῦ ἑλληνοπρεποῦς, ἐπιστημονικὰ καὶ θρησκευτικὰ, κατέλιπε, μαρτυροῦντα τὴν ἀκάματον αὐτοῦ φιλοπονίαν, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀποφοιτήσας τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διετέλεσεν ἐπὶ τι διάστημα διδάσκαλος ἐν τῇ γενετείρᾳ του. Μεθ' ὅ, ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Ἑθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Δικαίου, καὶ διετέλεσε δικηγόρος ἐν Θράκῃ ἐπὶ τινα ἔτη. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἔργα ἀξιόπαινα ἱστοριογραφικὰ καὶ νομικοῦ περιεχομένου, περὶ ὧν κατωτέρω.

Τὸ 1893 ἐχειροτονήθη Διάκονος, ἀποστήσας ὡς τοιοῦτος ἐπὶ μικρὸν, καὶ εἰτα ὡς Ἀρχιμανδρίτης παρὰ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Φιλιππουπόλεως, εἰτα δὲ παρὰ τῷ Πατριάρχει Ἀντιοχείας. Τὸ 1897 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Παιμφίλου καὶ διετέλεσε ἀρχιερατικῶς περιπατήσας Ταταούλων Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1914, ὅποτε προήχθη εἰς Μητροπλίτην Μαρωνείας (Θάσου καὶ Σαμοθράκης). Λόγω τοῦ Ἑσθονικοῦ Πολέμου παρέμεινε μακρὰν τῆς ἑδρας του Κομοτινῆς (ἐν Θάσῳ) μέχρι τοῦ 1919, ὅποτε, σὺν τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἀνατ. Θράκης καὶ τῇ καταλήψει αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ εἰτα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν ἑδραν αὐτοῦ Κομοτινήν, ἐκδηλώσας τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριωτικὴν ἀγαλλίασίν του δι' ἐνθουσιώδους λόγου πρὸς τὸ φιλογενές καὶ φιλόθρησκον αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀσθενήσας μετὰ μικρὸν, ἐπανῆλθεν εἰς Θάσον παρὰ τῷ ἐπ' ἀνεψιᾷ γαμβρῷ του, Θρασυβ. Πηλείδῃ, (τότε Εἰρηνοδίκῃ Θάσου καὶ ἤδη συνταξιούχῳ δικηγόρῳ), ὅπῃθεν ἐγκατεστάθη, (μετὰ τῆς ἐν χηρείᾳ ἀδελφῆς του Εὐδοξίας) εἰς τὴν πεφιλημένην γενέτειράν του, ἐλευθέραν πλέον τότε, μὲ κλονισμένην ὅμως τὴν ὑγείαν, σκεπτόμενος νὰ ἐφησυχάσῃ.

Ἄλλως ὅμως ἐκέλευσεν ὁ Θεός· μετὰ μικρὸν ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ἐξ ἐγκεφαλίζης συμφορήσεως, εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν.

Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα, ἅτινα, ὡς φιλόπονος καὶ ὑπομονητικὴ μέλισσα ἐφιλοτέχνησε, συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν (περιεχομένου δέ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἐκκλησιαστικοῦ), εἶναι τὰ ἑξῆς·

- 1) Ἱστοριογεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Σελ. 104. (1881 ἔτος).
- 2) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου». Σελ. 276. (1889).
- 3) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Β'. «Ἡ μνηστεία». Σελ. 176 (1895).
- 4) Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι. Μετὰ τινων διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Σελ. 304. (1897).
- 5) Ὁ ρυθμός, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὴν παρασημαντικὴν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Σελ. 32. (1900).
- 6) Ἡ ἀρμονία ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μελωδίας. Σελ. 16. (1902).
- 7) Τυπικὸν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, μετὰ προλεγομένων καὶ παραρτήματος περὶ τοῦ νεκρωσίμου τρισαγίου καὶ περὶ τοῦ μνημονεύματος τῶν ὀνομάτων, ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται καὶ πέντε ἐπικήδριοι ὁμιλίας. Σελ. 80. (1905).
- 8) Περὶ εὐδαιμονίας ἢ ποῦ εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῶς ἐπιτυγχάνεται. Διδακτικὴ ὁμιλία. Σελ. 32. (1908).
- 9) Τὰ Ταταῦκα (Ἱστορία Ταταύλων). Σελ. 352. (1913).
- 10) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου». Ἔκδοσις Β'. Χειρόγραφον, ἀνεκδοτὸν ἔτι. Πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς πρώτης ἐκδόσεως (ἐξαντληθείσης) τοῦ ἀνωτέρω ἔργου, «καρποῦ, (ὡς γράφει ὁ συγγραφεὺς) πολυχρονίου καὶ διηνεκοῦς ἐνασχολήσεως (ἐπὶ 20ετίαν—ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως), καὶ ἐπισταμένης ἐρεῦνης καὶ μελέτης περὶ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυπλόκων περιπτώσεων τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου, ἐν ᾧ καὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σταθερᾶς Νομολογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ 460 νέων σχημάτων καὶ ἰσαριθμῶν παλαιῶν διαγραμμάτων». Τοῦ τελευταίου τούτου, ἀξίου πάσης ἐξάρσεως ἐπιστημονικοῦ καὶ πρακτικοῦ Ἐγχειριδίου (ἀφοῦ ἄλλως τε αἱ εὐμενέσταται κρίσεις τῆς Α'. ἐκδόσεως φερούσης τὴν ἐπίσημον ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας ὑπὸ διακεκριμένων ἐπιστημόνων, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, πρόκειται ὡς τίτλος τιμῆς καὶ ἀξίας τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου), τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν, εἰς δευτέραν ἔκδοσιν (ἐπικειμένην κατὰ τὸν συγγραφέα, πλὴν ματαιωθεῖσαν λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του), εἰς περιεχόμενον καὶ ὄγκον τριπλασίων τῆς πρώτης, πρόκειται σὺν Θεῷ νὰ ἀναλάβῃ συντόμως ὁ ὑποφαινόμενος μνησθεὶς γαμβρός του ἐπ' ἀνεπιᾶ, μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν προσθηκῶν καὶ παραπομπῶν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ προσαρμογὴν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συγγραφέως μέχρι τῆς σήμερον νεαρὰς νομοθετικὰς διατάξεις θιγούσας τὸ ἀντικείμενον τῆς συγγραφῆς.

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοιοῦτό τὸ ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου, γόνου τῆς θρυλικῆς χώρας τοῦ Ὁρφεῶς, τιμῶντος ὅσον ὀλίγοι, τὴν γενέτειραν, καὶ γενικώτερόν τὴν Ἀνατολ. Θράκην, τὰ ἱερά τῆς ὁποίας χώματα σκέπουνσι τὰ σπῆτά αὐτοῦ λείψανα, μετ' ἐκείνων τῶν μελῶν τῆς πατριαρχικῆς τοῦ οἰκογενείας—τῶν Μεσιλιτζόγλου.

Θρασύβ. Πηλείδης

† ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σηλυβρίας ἐγεννήθη ἐν Κοζάνῃ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1855 ἐκ γονέων ἱερέως Θωμᾶ Χριστοδούλου καὶ Ἑλένης τὸ γένος Ὀμπαση. Μετὰ τὴν πρώτην παιδευσιν ἐν τῇ σχολῇ τῆς γενετέρας αὐτοῦ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολήν. Ἐνταῦθα μετὰ ζήλου παρακολοθίσας καὶ συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων εἰσῆλθεν ἀκολοίθως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐνθάδε ἐπὶ διδασκαλίας μαθημάτων Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Πρὸς κληθεὶς ἐν τῷ μεταξύ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, τότε Μητροπολίτου Κοζάνης, Εὐγενίου ἐχειροτονήθη ἀρχidiaκονος καὶ ὑπηρέτησε παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Θεοῦ του. Τότε ἐλθὼν εἰς Κων/πολιν διωρίσθη διαδοχικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος, Κοντοσκαλίου καὶ Φερίκιοι. Ἀκολουθῶς προσέλαβεν αὐτὸν ὡς Πρωτοσύγκελλον ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Ἰωάννης. Ἐντέθην προήχθη τῷ 1906 εἰς Ἐπίσκοπον Ἀμφιπόλεως. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1913 Γερμανὸς ὁ Ε' προήγαγεν αὐτὸν εἰς Μητροπολίτην Σηλυβρίας. Τῷ 1920 Β' αὐτοῦ ὁ Γ' ἀνέδειξεν αὐτὸν Μητροπολίτην Κοζάνης, ἀλλὰ ὅσον τὸν ἀπελάσαντες μὴ δυνθῆναι νὰ μετοβῇ εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπαρχίαν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἐπίτον Σηλυβρίας, τὸν ἀπὸ τὸν καὶ διετέλεσε ἕως τοῦ θανάτου αὐτοῦ σπῆντος τῇ 22 Μαΐου 1934 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

† ΠΡΩΗΝ ΜΕΤΡΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ

Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν Ἰωακείμ ἐγεννήθη ἐν Τατάρ-Παζαρτζικίῃ τῆς Φιλιππουπόλεως τῇ 23 Ἀπριλίου 1834, ἐκ γονέων Παναγιώτου καὶ Σουλτάνης Σπάσογλου. Τὰ πρώτα γράμματα διηκόνουν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ τῶν Σεργῶν, φοιτήσας αὐτόθι μέχρι τῆς Γ' τάξεως. Ὑπὸ διακαοῦς πόθου πρὸς τὴν διακονίαν τοῦ Χριστοῦ διαπλεγόμενος ὁ αἰδιδμος, εἰς ἡλικίαν μόλις 18 ἐτῶν, ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Νύσσης καὶ εἰτα Χαλκηδόνος Καλλινίκου τοῦ Θωμάδῃ μετονομασθεὶς εἰς Ἰωακείμ, —ἐλέγετο Γεώργιος— πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπὸ Κυζίκου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυροῦ Ἰωακείμ τοῦ Β'. Ὡς διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης Καλλινίκου διετέλεσεν ἐπὶ ἑξαετίαν, διδασκόμενος ἅμα ὑπὸ τοῦ τότε Ἀρχidiaκόνου καὶ μετὰ ταῦτα Δέσπον Καλλινίκου, τοῦ ὡς Ἐφέσου ἀποθανόντος, καὶ χρησάμενός ὡς γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως. Ἐν ἔτει 1865 σταλεῖς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης εἰς Κων/πολιν ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἠναγκάσθη συνεπιεῖα τῆς χολέρας, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πόλιν, ἀφοῦ διέτριψεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τρεῖς ὁλόκληρους μῆνας. Ἐκ Νύσσης μετὰ τὴν μετὰθεσιν τοῦ Νύσσης Καλλινίκου εἰς Χαλκηδόνα, ἐπανερχεται εἰς Κων/πολιν, καὶ τῷ 1886 διορίζεται προϊστάμενός Ἀγίου Στεφάνου. Ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ Η', ἥτοι πρὸ 42 ἐτῶν χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Πολυανῆς καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτοῦ ἑδραν. Μετὰ 8ετῇ αὐτόθι ὑπηρεσίαν, ἐκ Δοϊράνης μετατίθεται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μετρῶν, ἣν ἐπὶ 9